

Yhteismaiden ongelma

Johannes Urpelainen

Department of Political Science
Columbia University

15.1.2010

Johdanto

- 1 Miksi maailman kasvihuonekaasupäästöjen rajoittaminen on niin vaikeaa?
- 2 Miksi metsäkato vaivaa niin monia maita?
- 3 Miksi maailman kalakannat ovat romahtaneet?
- 4 Miksi monia eläinlajeja uhkaa laiton salametsästys?
- 5 Miksi yksityisautoilu on niin hankalaa suurkaupungeissa?

Yhteismaiden ongelma

- 1 **Yhteismaa** on resurssi, jonka käyttöä on vaikea rajoittaa.
- 2 Ongelmia syntyy, jos käytön rajoittaminen on tärkeää esimerkiksi **tilanpuutteen** (ruuhka) tai **uusiutumisen** (kalakannat) vuoksi.
- 3 “Yhteismaiden ongelman” esitteli professori William Foster Lloyd (1833) kirjassaan *Two Lectures on the Checks to Population* ja popularisoi professori Garrett Hardin (1968) tiedelehti *Sciencessä*.

Kalastuspeli

		Jokinen	
		Kalasta vähän	Kalasta paljon
Virtanen	Kalasta vähän	5,5	0,8
	Kalasta paljon	8,0	2,2

Ongelman laatu

- 1 Mitä enemmän pelaajia, sitä vähemmän he välittävät yhteismaan hoidosta.
- 2 Mitä kärsimättömämpiä pelaajat ovat, sitä vähemmän he välittävät yhteismaan hoidosta.
- 3 Mitä vaikeampi käyttöä on rajoittaa, sitä vaikeampi ongelmaa on ratkaista.
- 4 Jos pelaajat ovat eri mieltä yhteismaan säilyttämisen arvosta, neuvottelut vaikeutuvat.

Ratkaisumalleja

- 1 Pakkovalta (Hardin 1968) – valtio sääntelee käyttöä.
- 2 Omistusoikeudet (Coase 1937) – yhteismaa jaetaan osiin.
- 3 Yhteisölliset instituutiot (Ostrom 1991) – yhteisö sopii säännöistä ja valvoo niiden noudattamista.

Sovelluksia

- 1 Päästökauppa ja hiilivero – kasvihuonekaasupäästöjen rajoittaminen.
- 2 Laajojen metsähakkuiden kriminalisointi – metsäkadon hidastaminen.
- 3 Kalansaaliiden rajoittaminen – kalakantojen elpyminen.
- 4 Salametsästyksen torjunta – uhanalaisten lajien pelastaminen.
- 5 Ruuhkamaksut – liikenteen helpottaminen suurkaupungeissa.

Kansainvälinen ilmastopolitiikka

- 1 Yhteismaiden ongelma on erityisen paha kansainvälisessä politiikassa, koska kaikkivoipaa maailmanvaltiota ei ole.
- 2 Yhdysvallat ei vähennä päästöjä, jos Kiina ei vähennä – Kiina ei vähennä päästöjä, jos Yhdysvallat ei vähennä.
- 3 Onko rankaisutulleista “vapaamatkustamista” hillitsemään?